

Päälukko 23

VALTONEUVOSTON KANSLIA

Selvitysosa: Valtioneuvoston kanslia osana valtioneuvostoa vastaa toiminta-ajatuksensa mukaisesti pääministerin johdolla hallitusohjelman toimeenpanon seurannasta ja avustaa pääministeriä valtioneuvoston johtamisessa. Valtioneuvoston kanslia vastaa Suomen EU-politiikan yhteensovittamisesta ja käsittelee EU:n kehittämistä. Valtioneuvoston kanslia turvaa kaikissa olosuhteissa pääministerin ja hallituksen toimintaedellytykset. Valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluu myös valtioenemmistöisten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden yleinen omistajapolitiikka. Valtioneuvoston kanslian toiminnassa noudatettavia arvoja ovat asiantuntemus, avoimuus, dynaamisuus ja vastuullisuus.

Toimintaympäristö

Valtioneuvoston kanslia toteuttaa tehtäväänsä hallitusohjelman puitteissa. Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan tavoitteena on välittävä ja menestyvä Suomi. Suomea kehitetään pohjoismaisena hyvinvointivaltiona ja yhteiskuntana, joka kantaa vastuunsa paitsi omista kansalaisistaan, myös kansainvälisesti osana Pohjoismaita, Eurooppaa ja maailmaa.

Hallitusohjelman mukaan suomalainen yhteiskunta perustuu ahkeruudelle, työn ja yrittäjyyden kunnioittamiselle, tasa-arvolle, yhteisvastuulle sekä toisistamme välittämiseen. Jokaisen kunnioittaminen ja avoimuus erilaisuutta kohtaan ovat suomalaisia hyveitä.

Pohjoismainen, korkeaan työllisyysasteeseen, kilpailukykyiseen talouteen, tasa-arvoisiin palveluihin sekä huolenpitoon perustuva hyvinvointimalli on osoittautunut parhaaksi yhteiskuntajärjestelmäksi. Siinä yhdistyvät sosiaalinen eheys ja kilpailukyky. Hallitus parantaa hyvinvointiyhteiskunnan perusrakenteita päättäväisesti. Koko maata kehitetään alueellisia erityispiirteitä kunnioittaen.

Hallituksen tavoitteena on varmistaa kaikille työhön kykeneville mahdollisuudet ja kannusteet työhön osallistumiseen, pidentää työuria sekä tarjota olemassa olevalle ja uudelle elinkeinotoiminnalle hyvät toimintaedellytykset. Työmarkkinoilla vallitseva luottamuksen ilmapiiri sitouttaa eri osapuolet yhteisiin päämääriin. Tämä vahvistaa myös maamme kilpailukykyä.

Suomi tähtää kansainväliseen kärkeen niin ammattiosaamisessa, korkeakoulutuksessa kuin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa.

Ympäristö jätetään tuleville sukupolville paremmassa kunnossa. Suomea rakennetaan luonnon monimuotoisuuden vaalimisen ja ilmastonmuutoksen torjunnan edelläkävijämaaksi.

Suomi harjoittaa aktiivista ja aloitteellista ulkopolitiikkaa ja yhteistyötä muiden kansakuntien ja kansojen kanssa. Suomi toimii aktiivisesti pohjoismaisen sekä lähinaapurien välisen yhteistyön tiivistämiseksi, Euroopan unionin toiminnan kehittämiseksi ja osana globaalia yhteisöä. Suomi toimii globaalin köyhyyden vähentämiseksi.

Keskinäisriippuvaisessa maailmassa uudet turvallisuushaasteet, kuten ilmastonmuutos, hallitsemattomat muuttoliikkeet, köyhyys ja eriarvoisuus, epidemiat, kansainvälinen rikollisuus, joukkotuhousteiden leviäminen, terrorismi ja tietoverkkoihin kohdistu-

vat hyökkäykset, vaativat laajan turvallisuuskäsityksen mukaista johdonmukaista varautumista.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Valtioneuvoston kanslian yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- Valtioneuvoston kanslia seuraa hallitusohjelman keskeisiä tavoitteita ja toimenpiteitä kokonaisuutena niin, että hallitus pystyy päättämään tarvittavista politiikka-toimista hyvän tiedon pohjalta ja oikea-aikaisesti.
- Valtioneuvoston kanslialle kuuluu valtioneuvoston toiminnan turvaaminen sekä sen varmistaminen, että valtioneuvostolla on kyky kaikissa tilanteissa ohjata tehtävnsä mukaisesti yhteiskunnan toimintaa.
- Valtioneuvoston kanslian tavoitteena on varmistaa, että Suomen tavoitteita Euroopan unionissa edistetään ennakoivasti, aktiivisesti ja tuloksellisesti.
- Valtioneuvoston kanslian tavoitteena on, että valtion yritysvarallisuutta hoidetaan tuloksellisesti.

Oikeuskanslerinvirasto

Oikeuskanslerinvirasto on itsenäinen virasto, jonka määrärahat on valtioneuvoston kanslian pääluokassa omassa luvussaan, jossa todetaan myös viraston yhteiskuntapoliittiset ja toiminnalliset tavoitteet.

Oikeuskanslerinvirasto tukee viranomaisten toiminnan lainmukaisuuden ylläpitämistä sekä ihmisten oikeusturvan edistämistä. Virasto valvoo valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkatointien lainmukaisuutta sekä viranomaisten ja muiden julkista tehtävää hoitavien ja asianajajien toimintaa. Kaikessa toiminnassa oikeuskansleri valvoo perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2010–2012

	v. 2010 tilinpäätös 1000 €	v. 2011	v. 2012 esitys 1000 €	Muutos 2011–2012	
		varsinainen talousarvio 1000 €		1000 €	%
01. Hallinto	35 292	36 689	41 334	4 645	13
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	27 147	27 777	31 703	3 926	14
02. Ministereiden ja heidän erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)	4 884	5 045	5 764	719	14
20. Pääministerin ja hänen avustajiensa matkat (arviomääräraha)	461	867	867		
22. Valtioneuvoston kanslian tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	—	—	-		—
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 800	3 000	3 000		
10. Omistajaohjaus	2 700	2 700	2 700		
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	2 700	2 700	2 700		
20. Poliittisen toiminnan avustaminen	36 000	36 000	34 000	- 2 000	- 6
50. Puoluetoiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	36 000	36 000	34 000	- 2 000	- 6
30. Oikeuskanslerinvirasto	3 050	3 181	3 630	449	14
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 050	3 181	3 630	449	14
90. Muut menot	556	715	703	- 12	- 2
21. Kunniamerkit (arviomääräraha)	481	640	640		

	v. 2010 tilinpäätös 1000 €	v. 2011 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2012 esitys 1000 €	Muutos 2011—2012	
				1000 €	%
58. Avustus Tammenlehvän perinneliiton toiminnan tukemiseen (siirtomääräraha 3 v)	75	75	63	- 12	- 16
Yhteensä	77 598	79 285	82 367	3 082	4

Henkilöstön kokonaismäärä¹ 307 301 306

01. Hallinto

Selvitysosa: Pääluokan perusteluissa todetaan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet valtioneuvoston kanslian osalta.

Hallitusohjelman seuranta ja siihen liittyviä menettelyitä kehitetään hallitusohjelman lupauksen mukaisesti. Tilannekuvatoimintaa tukevia toiminnallisia sekä teknisiä ratkaisuja kehitetään myös valtioneuvoston kansliassa käytettävyyden ja toimintavarmuuden parantamiseksi. Kanslia tukee edelleen kriisijohtamiseen liittyvän tutkimuksen, koulutuksen ja tiedotuksen vahvistamista. Tavoitteena on valtioneuvoston toimintakyvyn turvaaminen kaikissa olosuhteissa.

Tasa-arvotavoitteita edistetään rekrytoinneissa.

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Valtioneuvoston kanslian henkilöstösuunnittelun tavoitteena on oikein mitoitettu ja osaava henkilöstö, joka työskentelee hyvässä työyhteisössä, jota seurataan ja kehitetään asetettujen tavoitteiden mukaisesti vuosittain. Työyhteisön kehittämisen tukena käytetään myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa sekä toiminnallista tasa-arvoryhmää.

	2010 toteutuma	2011 tavoite	2012 tavoite
Fyysinen hyvinvointi			
— sairauspoissaolopäivä/htv	8,4	7,0	7,0
Työtyytyväisyys			
— työtyytyväisyysindeksi	3,5	3,5	3,5
Johtaminen	3,5	3,5	3,5
Koulutusindeksi	5,4	5,4	5,4

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 31 703 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

¹Henkilöstön kokonaismäärä koostuu valtioneuvoston kanslian 235 henkilötyövuodesta, oikeuskanslerinviraston 37 henkilötyövuodesta sekä 35 erityisavustajasta. Valtioneuvoston jäsenet eivät sisälly henkilötyövuosiin.

- 1) ministereiden turvallisuus- ja virka-autokuljetuspalveluihin, valtioneuvoston yhteiseen varautumiseen sekä ministeriöiden keskitetysti hoidettuihin turvallisuuspalveluihin
- 2) tulevaisuusselontekoihin
- 3) EU-tiedonhallintaan
- 4) ministeriöiden kansalliskielten säädöskääntämiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palkkausten sopimustarkistukset	249
PTJ kehittämishanke	470
Ministeriöiden kulunvalvonta	1 000
Valmiustila	1 745
Tuottavuusvähennykset	-60
KIEKU, Tilha, VIP	425
Verkkosivujen uudistaminen	200
Kriisijohtaminen	100
Siirto momentilta 23.01.22	22
Palkeet hinnoittelun tasaus	-18
Tiedotustilan korjaus	205
Yhteishankinnat	-72
Toimintamenosäästöt	-340
Yhteensä	3 926

2012 talousarvio	31 703 000
2011 talousarvio	27 777 000
2010 tilinpäätös	27 147 000
Siirtyvät erät	3 577 154
Kehykseen luettava	31 727 000

02. Ministereiden ja heidän erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 764 000 euroa.

Henkilöstön määrä on enintään 54, josta 19 valtioneuvoston jäsentä ja 35 erityisavustajaa.

Selvitysosa: Pääministerin ja hänen erityisavustajiensa matkat maksetaan momentin 23.01.20 määrärahoista ja muut menot valtioneuvoston kanslian toimintamäärärahoista. Valtioneuvoston kansliassa toimivien muiden ministereiden kanslian toimialasta johtuvat matkat ja vieraanvaraisuus maksetaan momentilta 23.01.20 samoin kuin muun ministerin yksinomaan valtioneuvoston kanslian toimialalla toimivan erityisavustajan matkat. Muiden ministereiden ja heidän erityisavustajiensa matkat, työterveys, koulutus- ja muut vastaavat menot maksetaan sijoitusministeriöiden toimintamäärärahoista. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon Eduskunnan palkkiotoimikunnan vuonna 2010 päättämien ministereiden ja erityisavustajien palkankorotusten vaikutus 655 000 euroa sekä hallitusohjelman edellyttämät muutokset sisältäen viiden prosentin laskun ministereiden palkkioihin.

2012 talousarvio	5 764 000
------------------	-----------

2011 talousarvio	5 045 000
2010 tilinpäätös	4 884 163
Kehykseen luettava	5 700 000

20. Pääministerin ja hänen avustajiensa matkat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 867 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Eurooppa-neuvoston kokouksista sekä pääministerin matkoista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) valtioneuvoston kansliassa toimivien muiden ministerien valtioneuvoston kanslian toimialasta johtuvien matkustusmenojen korvaamiseen sekä ministerin vieraanvaraisuuteen
- 3) pääministeriä välittömästi avustavien henkilöiden ja turvamiesten sekä muun ministerin yksinomaan valtioneuvoston kanslian toimialalla toimivan erityisavustajan matkustusmenojen korvaamiseen.

2012 talousarvio	867 000
2011 talousarvio	867 000
2010 tilinpäätös	461 010
Kehykseen luettava	867 000

22. Valtioneuvoston kanslian tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Määräraha siirretään momentille 23.01.01 Valtioneuvoston kanslian toimintamenot.

Kehykseen luettava	22 000
--------------------	--------

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

2012 talousarvio	3 000 000
2011 talousarvio	3 000 000
2010 tilinpäätös	2 799 952
Kehyksen ulkopuolinen	3 000 000

10. Omistajaohjaus

Selvitysosa: Tavoitteena valtiolla on ollut kaikissa markkinaehtoisesti toimivissa yhtiöissä olla johdonmukaisesti ja ennakoitavasti toimiva omistaja, jonka omistajuus edistää yhtiön pitkäjänteistä kehittämistä ja omistaja-arvon kasvua ilman, että yhtiöllä olisi omistuksen vuoksi erityisasemaa tai erillisvelvoitteita.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi: Valtion yhtiöomaisuuden arvon kehittämistä verrataan suomalaisten pörssi-yhtiöiden arvon kehittymiseen ja yhtiöiden osingonmaksua muiden saman toimialan yhtiöiden osingonmaksuun. Markkinaehtoisesti toimivien yhtiöiden odotetaan tuottavan omistaja-arvon kasvua, joten tavoitteena on sellainen liikevoiton taso, että yhtiöön sijoitetun pääoman tuotto ylittää saman pääoman sijoittamisesta saatavissa olevan ns. riskittömän tuoton. Valtion osinkosummaa

verrataan yhtiöiden markkina-arvoa vastaavan osuuden valtionvelasta korkokustannuksiin ja tavoitteena on, että vuotuinen osinkotuotto on suurempi kuin vastaava korkokustannus.

Tavoitetaso: Valtion rooli omistajana on selkeä ja toiminta johdonmukaista. Olennaisista on, että omistajaohjauksen toimintatavat hyväksytään valtioneuvoston sisällä. Ulkoisissa suhteissa tärkeää on, että valtion omistajaohjaus nauttii markkinoiden luottamusta ja että yhteistoiminta muiden omistajien ja yritysten johdon kanssa on sujuvaa.

Mittari: Valtionhallinnon sisäisessä arvioinnissa käytetään eri ministeriöitä edustavan ryhmän jäsenille tehtävää kyselyä. Ulkoisessa arvioinnissa käytetään omistajaohjauksen neuvonantajaryhmän jäsenille tehtävää kyselyä.

Tasa-arvotavoitteiden toteuttamiseksi jatketaan ohjelmaa naisten riittävän osuuden ylläpitämiseksi valtioenemmistöisten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden hallituksissa. Valtio on ollut oikeutettu osakassopimusten ym. rajoitteiden puitteissa nimeämään 125 hallitusjäsentä, joista naisten osuus on 45,6 %.

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtioenemmistöisten tai valtion osakkuusyhtiöiden osakeannissa taikka uusia valtioomisteisia yhtiöitä perustettaessa
- 2) muiden omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä valtion osakemyynteihin ja omistajaohjaukseen liittyvien, muiden kuin toimintamenomomentille kuuluvien menojen maksamiseen
- 3) osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvussa tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien, kuten vaihtovelkakirjalainojen, merkitsemiseen. Jos merkintä perustuu lainaan, osakkeiksi muutettavissa oleva laina saa olla vakuudeton.

Selvitysoasa: Omistus- ja yritysjärjestelyistä ja osakemyynneistä aiheutuvia tai niihin liittyviä menoja ovat järjestelyistä ja toimenpiteistä sekä niiden valmistelusta aiheutuvien kustannusten lisäksi sellaiset kauppahinnan osittaiset palautukset, jotka perustuvat kauppakirjassa oleviin hinnantarkistusta tai myyjän maksettavaksi tulevia korvauksia koskeviin sopimusehtoihin. Omistajaohjaukseen liittyviä menoja ovat osakkeiden ja arvo-osuuksien hallinnointikustannukset, valtion tarvitsemien neuvonantaja- ja koulutuspalvelujen kustannukset, hallitusjäsenten rekrytointiin ja koulutukseen liittyvät kustannukset, omistajaohjauksen toimiala- ja yritysjärjestelyosaamisen ylläpitämiseen liittyvät kustannukset sekä omistajaohjauksen kansainväliseen yhteistyöhön ja omistajien keskinäiseen yhteistyöhön liittyvät kustannukset.

2012 talousarvio	2 700 000
2011 talousarvio	2 700 000
2010 tilinpäätös	2 700 000
Siirtyvät erät	4 954 815
Kehyksen ulkopuolinen	2 700 000

20. Poliittisen toiminnan avustaminen

Selvitysosa: Puoluerahoituksessa noudatetaan hallitusohjelmassa hyväksytyjä periaatteita, joiden mukaan erillinen vaalitikijärjestelmä on lakannut. Puoluerahoitus sisältää yleisen tuen puolueiden toimintaan sekä tuen puolueiden tiedotustoimintaan ja viestintään.

50. Puoluetöiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 34 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puoluelain (10/1969) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/1973) 1 §:n mukaisesti avustuksiin eduskunnassa edustettuina oleville puolueille niiden säännöissä ja yleisohjelmissa määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Määrärahasta 16 915 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen toiminnan tukemiseen, mistä 10 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 10 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset. Lisäksi määrärahasta saa käyttää 85 000 euroa avustuksen suorittamiseen Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa. Lisäksi määrärahasta 16 915 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueille niiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen sekä 85 000 euroa avustuksena Ahvenanmaan maakuntahallitukselle tiedotustoiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

2012 talousarvio	34 000 000
2011 talousarvio	34 000 000
2010 tilinpäätös	36 000 000
Kehykseen luettava	36 000 000

30. Oikeuskanslerinvirasto

Selvitysosa: Oikeuskansleri seuraa, että asiat ratkaistaan valtioneuvostossa laillista järjestystä ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Valvonnassa tarkastetaan yleisistuntojen ja tasavallan presidentin istuntojen esittelylistat ennakoita siten, että havaitut virheet voidaan korjata, mutta niin, että valvonta ei sinänsä hidasta tai hankaloita valtioneuvoston toimintaa. Viikoittain tarkastetaan kaikki lista-asiat. Vuonna 2010 tarkastettiin 2 590 lista-asiaa. Kanteluasioiden osalta tavoitteena on käsitellä asiat mahdollisimman nopeasti ja antaa oikeita, asianmukaisesti perusteltuja ja laadukkaita ratkaisuja, joilla viranomais toiminnassa tapahtuneet lainvastaisuudet ja laiminlyönnit pyritään saamaan korjatuiksi. Oikeuskanslerinvirasto asettaa tavoitteensa, että vuosittain ratkaistaan vähintään sama määrä asioita kuin mitä on saapunut.

Vuonna 2010 kanteluasioiden käsittelyajan mediaani oli 6,9 viikkoa ja keskiarvo 26,8 viikkoa. Vuonna 2010 ns. toimenpideratkaisujen osuus on ollut 17 % tutkituista kanteluasioista.

Saapuneet kanteluasiat ja ratkaistut kanteluasiat	2010	2011	2012
	toteutuma	arvio	arvio
saapuneet	1 843	1 800	1 800
ratkaistut	1 853	1 800	1 800

Omia aloitteita vuonna 2010 tuli vireille 19 ja tarkastus- ja tutustumiskäyntejä suoritettiin 30. Näistä yhteensä aiheutui 17 toimenpidettä.

Omat aloitteet ja tarkastukset			
	2010	2011	2012
	toteutuma	arvio	arvio
aloitteet	19	15	15
tarkastukset	30	25	25

Rangaistustuomioiden tarkastuksen perusteella vuonna 2010 pantiin vireille 108 asiaa.

	2010	2011	2012
	toteutuma	arvio	arvio
Rangaistustuomioiden tarkastus	6 368	6 400	6 400

Asianajajien valvonta			
	2010	2011	2012
	toteutuma	arvio	arvio
saapuneet	526	500	500
tutkitut	534	500	500

01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 630 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
Vaalit (kertameno)	-15
Kotisivut (kertameno)	-50
Taloushallinnon vahvistaminen	55
Tasokorotus	400
VES-ratkaisu	57
Palkeiden hinnantarkistus	2
Yhteensä	449

2012 talousarvio	3 630 000
2011 talousarvio	3 181 000
2010 tilinpäätös	3 050 000
Siirtyvät erät	249 397
Kehykseen luettava	3 628 000

90. Muut menot

21. Kunniamerkit (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 640 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerkkien kustannusten korvaamiseen.

2012 talousarvio	640 000
2011 talousarvio	640 000
2010 tilinpäätös	481 008
Kehykseen luettava	640 000

58. Avustus Tammenlehvän perinneliiton toiminnan tukemiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 63 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Tammenlehvän perinneliiton valtakunnallisen perinnetyön tukemiseen.

Selvitysosa: Veteraanipolitiikkaan liittyen perustettiin keväällä 2003 Tammenlehvän perinneliitto, jonka tarkoituksena on hoitaa ja vaalia Suomen vuosina 1939—1945 käymien sotien ja niiden veteraanien perintöä.

2012 talousarvio	63 000
2011 talousarvio	75 000
2010 tilinpäätös	75 000
Kehykseen luettava	75 000